

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Woensdrecht

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

20 juli 2016 / projectnummer: 3124

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Woensdrecht heeft het voornemen het bestemmingsplan voor het buitengebied van Woensdrecht gedeeltelijk te herzien (het 'Bestemmingsplan buitengebied, partiële herziening 2016'). De aanleiding daarvoor is dat het plan in overeenstemming gebracht moet worden met de Verordening Ruimte 2014 van de Provincie Noord-Brabant en de Visie Buitengebied van de gemeente Woensdrecht. De beoogde wijzigingen betreffen onder meer het vergroten van bouwvlakken van veehouderijen en teeltondersteunende voorzieningen, uitbreiding van landbouwverwante bedrijven, be- en verwerking van agrarische producten, het toestaan van kleinschalige windturbines, het omzetten van bedrijfswoningen naar burgerwoningen en neven- en vervolgfuncties bij agrarische bedrijven.

Het voornemen heeft geen betrekking op de binnen het grondgebied van de gemeente aanwezige dorpskernen, zoals Putten, Ossendrecht en Huijbergen. Ten behoeve van de besluitvorming over de herziening heeft de gemeente een plan-MER (hierna: het MER) opgesteld en de Commissie om een advies over het MER gevraagd.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Het MER bevat een grondig en gedetailleerd onderzoek van de milieueffecten. Verzekerd is dat de reeds door stikstofdepositie overbelaste Natura 2000-gebieden, waaronder de Brabantse Wal, niet verder belast worden, terwijl wel enige uitbreiding van bestaande veehouderijen mogelijk is. Daarbij is tevens het behoud van landschappelijke waarden verzekerd. De uitkomsten van het MER zijn goed vertaald in de herziening.

Tijdens het locatiebezoek² is gebleken dat de gemeente grote ambities heeft ten aanzien van het landschap en dat die ambities worden vertaald in concrete uitvoeringsprojecten. Zo gaat de gemeente actief versnippering tegen en accentueert het de sterke punten in het landschap, zoals de beekdalen bij bijvoorbeeld de weg in Hoogerheide en bij de uitwerking van de visie op de A4³. De uitvoering van het beleid wordt in samenwerking met marktpartijen vormgegeven. Ook daarvan zijn concrete voorbeelden beschikbaar. De Commissie meent dat de sterke ambities en de positieve effecten ten aanzien van het landschap het verdienen dat deze meer tot uiting worden gebracht in het MER.

De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het 'Bestemmingsplan buitengebied, partiële herziening 2016' waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en in hoofdstuk 3 geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U kunt meer informatie vinden door op www.commissiemer.nl projectnummer 3124 in te vullen in het zoekvak.

² De Commissie m.e.r. heeft op 15 juni 2016 in het kader van de advisering over het MER een locatiebezoek gebracht aan de gemeente Woensdrecht.

³ De genoemde voorbeelden maken geen onderdeel uit van het voornemen, maar zijn illustratief bedoeld.

2. Toelichting op het oordeel

Omvang van het voornemen

In het MER wordt uiteengezet dat het voornemen bestaat uit een herziening van het vigerende bestemmingsplan 'Actualisatie bestemmingsplan Buitengebied', dat sinds de vaststelling in 2011 drie maal is herzien. Op heldere en gedetailleerde wijze wordt inzichtelijk gemaakt wat de aanleiding voor het voornemen is en wat de wijzigingen precies inhouden. De beoogde wijzigingen betreffen de aanpassing van enkele gebiedsaanduidingen, aanpassing van diverse voorschriften en enkele actualisaties op perceelsniveau. Ten opzichte van het vigerende, onherroepelijk vastgestelde planologische kader is de omvang van het huidige voornemen beperkt.⁴

Woon- en leefklimaat

Het aantal veehouderijen in het plangebied is beperkt. Grotere (intensieve) veehouderijbedrijven zijn aanwezig in de polders, waar weinig woningen aanwezig zijn. De mogelijke effecten voor het woon- en leefklimaat in de directe omgeving, zoals geurhinder en luchtkwaliteit, zijn voldoende in beeld gebracht. Ook bevat het MER voldoende informatie over de mogelijke risico's voor de volksgezondheid. De risico's zijn middels een GES-analyse in beeld gebracht.

Stikstofdepositie

In en om het plangebied liggen Natura 2000-gebieden met voor stikstof gevoelige habitats en leefgebieden die reeds (zwaar) overbelast zijn door stikstofdepositie. Om te verzekeren dat geen verdere verslechtering optreedt door extra ammoniakdepositie vanwege uitbreiding van veehouderijen in het plangebied, is in de regels bij het bestemmingsplan een verbod op toename van ammoniakemissie per bedrijf opgenomen. In het MER is de bestaande situatie geanalyseerd waarbij is gekeken naar dieraantallen en diersoorten en is tevens een inventarisatie van de aanwezige staltechnieken bijgevoegd. Uit het onderzoek blijkt dat circa 20% van de bedrijven via intern salderen het bouwvlak kan benutten voor het houden van meer dieren. Voor bijvoorbeeld paarden- en schapenhouderijen is intern salderen niet mogelijk omdat geen emissiearme huisvestingssystemen beschikbaar zijn. Deze bedrijven kunnen (buitenplans) gebruik maken van het programma aanpak stikstof. Niet alle veehouderijen kunnen dus groeien, maar wel een belangrijk deel van de bedrijven. Daarmee is in het MER een uitvoerbaar alternatief beschreven.

Het verbod op uitbreiding van de ammoniakemissie geldt uitsluitend voor de emissie uit stallen. Uit het MER en de daarin opgenomen passende beoordeling blijkt niet dat de emissies uit andere bronnen, zoals mestbewerking en -verwerking of verwarmingsketels bij glastuinbouwbedrijven, verwaarloosbaar zijn.⁵ De gemeente heeft naar aanleiding van vragen van de Commissie aangegeven dat mestbewerking en -verwerking slechts mogelijk is indien het

⁴ In het kader van het vigerende bestemmingsplan 'Actualisatie bestemmingsplan buitengebied' van 2011 en de drie herzieningen daarop, is geen advies bij de Commissie m.e.r. ingewonnen over het plan-MER.

⁵ Een emissie van stikstofverbindingen kan, in samenhang met het programma aanpak stikstof, als verwaarloosbaar worden gezien indien de bijdrage aan de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied minder bedraagt dan 0,05 mol per ha per jaar.

mest van het eigen bedrijf betreft⁶. Deze activiteit zal volgens de gemeente per saldo niet tot een toename van ammoniakemissie leiden omdat de emissies van transport en mestaanwending zullen afnemen⁷.

In het plangebied zijn drie glastuinbouwbedrijven aanwezig die slechts beperkt kunnen uitbreiden. Hiervan wordt geen relevante toename van stikstofemissie verwacht. De mogelijkheid om binnen een agrarische bestemming als nevenactiviteit een zorgboerderij of kinderopvang te realiseren, zal vanwege enige verkeerstoename tot een toename van stikstofemissie kunnen leiden. De Commissie verwacht gelet op de beperkte omvang daarvan, ook vanuit die bron geen relevante toename van stikstofemissie.

3. Aandachtspunten voor de besluitvorming

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Landschap

In het MER zijn de ambities ten aanzien van landschap niet beschreven. Het landschap wordt in het MER op een meer traditionele wijze beschreven, waarbij ingegaan wordt op de kenmerken van het bestaande landschap met de aardkundige en cultuurhistorische waarden.

Uit de separate stukken⁸ blijkt dat een heldere visie bestaat op het landschap en ruimtelijke kwaliteit. In het bestemmingsplan wordt kwaliteitsverbetering dan wel een goede landschappelijke inpassing als voorwaarde verbonden aan vergroting van het bouwvlak, vormwijzigingen van het bouwvlak en gebruikswijzigingen. De Commissie beveelt aan om op een actieve en consequente wijze het erfinrichtingsplan in te zetten, zodat de kwaliteitsverbetering die men voorstaat ook op dat schaalniveau wordt gerealiseerd. Het erfinrichtingsplan als instrument is des te belangrijker omdat er per erf een mestverwerkingsinstallatie voor eigen gebruik en een windmolen wordt toegestaan⁹. Bij de uitbreiding van de bedrijfsgebouwen buiten het bouwvlak ontbreekt echter de voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing¹⁰. De Commissie beveelt aan ook in die gevallen rekening te houden met de in het MER geconstateerde beperkt negatieve landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Het aanbieden van één helder document waarin niet alleen de visie is beschreven, maar waarin ook precies duidelijk wordt waaraan een erfinrichtingsplan moet voldoen, zou daarbij

⁶ Dat het uitsluitend om mest van het eigen bedrijf gaat is geborgd in de art. 3.6.6, 5.6.6 en 6.6.6 van de planvoorschriften.

⁷ Gelet op de kleinschaligheid van de te verwachten installaties en het beperkte aantal veehouderijen acht de Commissie die conclusie aannemelijk.

⁸ Van A naar B, de visie op de route van Antwerpen naar Bergen op Zoom;
Afsprakenkader kwaliteitsverbetering landschap
Afsprakenkader kwaliteitsverbetering landschap West-Brabant
Visie buitengebied

⁹ Zie onder voetnoot 6 en artikel 51.3 van de planregels.

¹⁰ Zie de artikelen 3.4.3 en 5.4.3 van de planregels.

een goede ondersteuning zijn. Het boek van A naar B¹¹ zou bijvoorbeeld met een aantal voorbeeldinrichtingsplannen op erfniveau aangevuld kunnen worden.

- De Commissie beveelt aan ook bij de uitbreiding van bedrijfsgebouwen de voorwaarde voor een goede landschappelijke inpassing te verbinden en de bestaande heldere visie op het landschap en ruimtelijke kwaliteit in één helder document te presenteren.

3.2 Natuur en windturbines

Het MER maakt inzichtelijk dat de effecten van kleinschalige windturbines in potentie zeer negatief kunnen zijn voor vogels en vleermuizen. Om deze effecten op Natura 2000 te voorkomen stelt het MER mitigerende maatregelen voor. Voor effecten op beschermde soorten buiten Natura 2000-gebieden stelt het MER dat er op voorhand geen mitigerende maatregelen beschikbaar zijn, maar dat het wenselijk is om aan de windturbines voorwaarden te verbinden gericht op het voorkomen van aantasting van natuurwaarden (zie blz. 38 MER). Deze voorwaarden zijn echter niet in het MER uitgewerkt.

- De Commissie beveelt aan om bij de vaststelling van het plan inzicht te bieden in deze voorwaarden

¹¹ Overigens is het opvallend dat het van A naar B rapport niet de route aan de Belgische kant van de grens laat zien.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Woensdrecht

Besluit: vaststellen of wijzigen van een bestemmingsplan voor een buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.: D14

Activiteit: het plan is kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige agrarische activiteiten

Bijzonderheden: Passende beoordeling

Procedurele gegevens:

Kennisgeving MER: 19 mei 2016

Ter inzage legging MER: 19 mei 2016 t/m 29 juni 2016

Toetsingsadvies uitgebracht: 20 juli 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. J.J. Bakker

dhr. ing. J.M. van der Grift

dhr. prof. dr. ir. R. Rabbinge (voorzitter)

mw. mr. drs. A. Wagenmakers (secretaris)

dhr. drs. R.A.M. van Woerden

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Plan-MER Bestemmingsplan partiële herziening 2016 Woensdrecht, inclusief bijlagen, 9 mei 2016
- Bestemmingsplan partiële herziening 2016 Woensdrecht, inclusief bijlagen, 7 december 2015, 23 december 2015 en 9 mei 2016
- Regionaal Afsprakenkader RWB voorstel RRO december 2014, inclusief bijlagen, 18 december 2014

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 4 juli 2016 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

